

GTTAD

GENEL TÜRK TARİHİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Cilt: 6, Sayı: 11, Ocak 2024

GTTAD

JOURNAL OF GENERAL TURKISH HISTORY RESEARCH

Volume: 6, Issue: 11, January 2024

e-ISSN: 2667-5366

Genel Türk Tarihi Araştırmaları Dergisi (GTTAD), Türk tarihine ve kültürüne dair bilimsel araştırmaların üretilmesini ve okuyucuya ulaştırılmasını amaç edinen Uluslararası Hakemli bir dergidir. GTTAD, Türklerin siyasi tarihleri, devlet gelenekleri, sosyal hayatları, askeri ve iktisadi faaliyetleri, dini inançları, kültür ve mitolojileri vb. kapsamdaki konuları ele alır ve bu alandaki disiplinleri de yayın sahası olarak değerlendirir. Ocak ve Temmuz olmak üzere yılda iki kez yayımlanan dergide Türkçe, İngilizce, Rusça ve Farsça makalelere yer verilir. Dergiye yayımlanmak üzere gönderilen yazılar ilk etapta Yayın Kurulu tarafından yazım ilkelerine uygunluk ve özgünlük açısından incelenir. Yayımlanması uygun bulunan yazılar adları gizli tutulan iki hakeme gönderilir. Hakem süreçleri tamamlanan makaleler Yayın Kurulu'nun nihai değerlendirmesi ve kararı sonrasında dergide yayımlanır. Dergide yayımlanan makalelerde savunulan görüşler Genel Türk Tarihi Araştırmaları Dergisini hiçbir surette bağlamaz. Yayımlanan makale ve yazıların sorumluluğu yazarına aittir. Kabul edilen yazılar yazara iade edilmez.

Gönderilen makalelerin özgünlük testi *Turnitin* programı ile denetlenmektedir. <https://www.turnitin.com/>

Journal of General Turkish History Research (JGTHR), is an International Refereed Journal aiming at producing and delivering scientific research on Turkish history and culture. JGTHR deals with topics such as the political history of the Turks, their state traditions, social lives, military and economic activities, religious beliefs, culture, and mythology; evaluates the disciplines in this field as a broadcasting field. The journal is published twice a year in January and July and includes articles in Turkish, English, Russian and Persian languages. Each article is examined by the Editorial Board regarding writing principles and originality. The approved ones are sent to two independent experts for double-blind peer review. The articles for which the peer review process is completed are published after the final evaluation and decision of the Editorial Board. Authors are responsible for their articles. Any of their ideas are individual and does not bind the JGTHR. Accepted articles are not returned to the author.

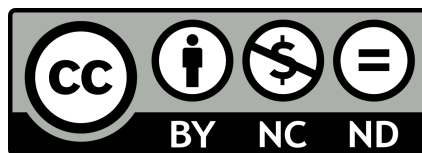
The articles sent are controlled for plagiarism by the *Turnitin* programme. <https://www.turnitin.com/>

YAZIŐMA ADRESİ / CORRESPONDENCE ADDRESS

Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü

Isparta-Afyon Karayolu 8. Km Çünür Doğu Yerleşkesi 32260 Isparta

E-Posta: ozgurturker@sdu.edu.tr

GENEL TÜRK TARİHİ ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
JOURNAL OF GENERAL TURKISH HISTORY RESEARCH
e-ISSN: 2667-5366

SAHİBİ / OWNER

Doç. Dr. Özgür TÜRKER

YAYIN KURULU / EDITORIAL BOARD

- Prof. Dr. Mustafa GÖKÇE (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi-Muğla/TÜRKİYE)*
Prof. Dr. Peter Benjamin GOLDEN (Rutgers University-New Jersey/ABD)
Prof. Dr. Musa Şamil YÜKSEL (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi-Ankara/TÜRKİYE)
Prof. Dr. Rudolph P. MATTHEE (University of Delaware-Newark/ABD)
Doç. Dr. Özgür TÜRKER (Süleyman Demirel Üniversitesi-Isparta/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Farhod MAKSDOV (Institute of Archaeology of Uzbekistan Academy of Sciences-Tashkent/UZB.)
Doç. Dr. Oktay BERBER (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi-Eskişehir/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Abdolvahid SOOFİZADEH (Aksaray Üniversitesi-Aksaray/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Tuba TOMBULOĞLU (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi-Ankara/TÜRKİYE)
Doç. Dr. S. Serkan ÜKTEN (Aksaray Üniversitesi-Aksaray/TÜRKİYE)
Dr. Tefvik Orkun DEVELİ (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi-Muğla/TÜRKİYE)
Dr. Gábor FODOR (Macar Kültür Merkezi/Macaristan)

YAYIN DANIŞMA KURULU / BROADCAST ADVISORY BOARD

- Prof. Dr. Melek ÇOLAK (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi-Muğla/TÜRKİYE)*
Doç. Dr. Tülay YÜREKLİ (Aydın Adnan Menderes Üniversitesi-Aydın/TÜRKİYE)
Doç. Dr. Muzaffer DURAN (Süleyman Demirel Üniversitesi-Isparta/TÜRKİYE)
Dr. Öğr. Üyesi Aslı ÇANDARLI ŞAHİN (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi-Muğla/TÜRKİYE)
Arş. Gör. Dr. Selim KARAGÖZ (Aksaray Üniversitesi-Aksaray/TÜRKİYE)
Arş. Gör. Mehmet BAYRAM (Aksaray Üniversitesi-Aksaray/TÜRKİYE)

YAYIN KOORDİNATÖRÜ / PUBLICATION COORDINATOR

Doç. Dr. Selim Serkan ÜKTEN

HALKLA İLİŞKİLER / PUBLIC RELATIONS

Doç. Dr. Tülay YÜREKLİ

SEKRETERYA / SECRETARIAT

<i>Halil Can AKGÜN</i>	✕	<i>Onur YILDIZ</i>
<i>Muhammed Emin KOÇAK</i>	✕	<i>Umut YOLSEVER</i>
<i>İsmail Hulusi ŞENYİL</i>	✕	<i>Yağmur DERİN ÜKTEN</i>
<i>Cüneyt GÜNDÜZ</i>	✕	<i>Ayşe ORHON</i>
<i>Ahmet KORKMAZ</i>	✕	<i>Merve YALIMEL</i>
<i>Yiğit Burak ÖZDEN</i>	✕	<i>Efe OKCU</i>
<i>Semanur OĞUZ</i>	✕	<i>Fatih BOSTANCI</i>
<i>Sena SARAÇ</i>	✕	<i>Ahmet KARADENİZ</i>
<i>Arif Ozan ALTUN</i>	✕	<i>Ömer GÖK</i>

MİZANPAJ / TYPESETTING

Özgür TÜRKER ✕ *Pınar YİĞİT TÜRKER*

İNDEKS KOORDİNATÖRÜ / INDEX COORDINATOR

Doç. Dr. Özgür TÜRKER

TÜRKÇE EDİTÖR / TURKISH LANGUAGE EDITOR

Dr. Pınar YİĞİT TÜRKER

İNGİLİZCE EDİTÖR / ENGLISH LANGUAGE EDITOR

Arş. Gör. Mehmet BAYRAM

RUSÇA EDİTÖR / RUSSIAN LANGUAGE EDITOR

Arş. Gör. Dr. Selim KARAGÖZ

FARŞÇA EDİTÖR / PERSIAN LANGUAGE EDITOR

Doç. Dr. Abdolvahid SOOFİZADEH

KAPAK TASARIM / COVER DESIGN

Emine ÇAKIR

ULUSLARARASI BİLİM DANIŞMA KURULU
INTERNATIONAL SCIENTIFIC ADVISORY COMMITTEE

	Prof. Dr. Abdullah GÜNDOĞDU (Ankara Üniversitesi-Ankara/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Ahmet TAŞAĞIL (Yeditepe Üniversitesi-İstanbul/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Alfina SİBGATULLİNA (Inst. of Far East. Stud. of the Russ. Academy of Sci.-Mosc./RUSSIA)		
	Prof. Dr. Alfiya YUSUPOVA (Kazan Federal University-Kazan/RUSSIA)		
	Prof. Dr. Alpaslan DEMİR (Tokat Gazi Osmanpaşa Üniversitesi-Tokat/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Behset KARACA (Süleyman Demirel Üniversitesi-Isparta/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Cihat AYDOĞMUŞOĞLU (Ankara Üniversitesi-Ankara/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Cihat YILDIRIM (Aksaray Üniversitesi-Aksaray/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Eşref BUHARALI (Ankara Üniversitesi-Ankara/TÜRKİYE) (Emekli)		
	Prof. Dr. Éva CSÁKÍ (Pázmány Péter Catholic University-Budapest/HUNGARY)		
	Prof. Dr. Fayaz Huzin (Tatarstan Academy of Sciences-Kazan/RUSSIA)		
	Prof. Dr. Füsün KARA (Fırat Üniversitesi-Elazığ/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Haldun EROĞLU (Ankara Üniversitesi-Ankara/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Hamza KELEŞ (Gazi Üniversitesi-Ankara/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Hayri ÇAPRAZ (Süleyman Demirel Üniversitesi-Isparta/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Hayrunnisa ALAN (İstanbul Medeniyet Üniversitesi-İstanbul/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Iskander GİLYAZOV (Kazan Federal University-Kazan/RUSSIA)		
	Prof. Dr. İbrahim ERDAL (Bozok Üniversitesi-Yozgat/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. İlhan ŞAHİN (İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi-İstanbul/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Karjavbay SARTKOJAULI (L. N. Gumilyov Eurasian National University-Astana/KAZ.)		
	Prof. Dr. Konuralp ERCİLASUN (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi-Ankara/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Mehmet ALPARGU (Emekli Öğretim Üyesi-Sakarya/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Mehmet Ali ÇAKMAK (Gazi Üniversitesi-Ankara/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Mehmet ŞAHİNGÖZ (Gazi Üniversitesi-Ankara/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Mualla YÜCEL (İstanbul Üniversitesi-İstanbul/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Muhammed Bilal ÇELİK (Sakarya Üniversitesi-Sakarya/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Musa Şamil YÜKSEL (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi-Ankara/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Necmettin AYGÜN (Aksaray Üniversitesi-Aksaray/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Onur Alp KAYABAŞI (Aksaray Üniversitesi-Aksaray/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Orhan DOĞAN (Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi-Kahramanmaraş/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Pap NORBERT (University of Pécs-Pécs/HUNGARY)		
	Prof. Dr. Refik TURAN (Gazi Üniversitesi-Ankara/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Remzi KUZUOĞLU (Aksaray Üniversitesi-Aksaray/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Rudi MATTHEE (University of Delaware-Delaware/USA)		
	Prof. Dr. Saadetin Yağmur GÖMEÇ (Ankara Üniversitesi-Ankara/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Sezai BALCI (Giresun Üniversitesi-Giresun/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Tsend BATTULGA (Mongolia National University-Ulaanbaatar/MONGOLIA)		
	Prof. Dr. Üçler BULDUK (Ankara Üniversitesi-Ankara/TÜRKİYE)		
	Prof. Dr. Zsombor Tibor RAJKAI (Ritsumeikan University-Kyoto/JAPAN)		
	Doç. Dr. Ali MIYNAT (Süleyman Demirel Üniversitesi-Isparta/TÜRKİYE)		
	Doç. Dr. Ali Rıza YAĞLI (Giresun Üniversitesi-Giresun/TÜRKİYE)		
	Doç. Dr. Alper ALP (Eğitim Müşaviri-Moskova/RUSYA)		
	Doç. Dr. Cihad CİHAN (Afyon Kocatepe Üniversitesi-Afyonkarahisar/TÜRKİYE)		
	Doç. Dr. Farhod MAKSUDOV (Institute of Archaeology of Uzbekistan Aca. of Scien.-Tashkent/UZB.)		
	Doç. Dr. Lazat DİNASHEVA (Ahmet Yesevi Üniversitesi-Türkistan/KAZAKİSTAN)		
	Doç. Dr. Müslüme Melis SAVAŞ (Karadeniz Teknik Üniversitesi-Trabzon/TÜRKİYE)		
	Doç. Dr. Nilgün DALKESEN (İstanbul Medeniyet Üniversitesi-İstanbul/TÜRKİYE)		

iD	Doç. Dr. Simonné Piroska PALLÓS (Emekli Öğretim Üyesi-Kaposvár/HUNGARY)		
iD	Doç. Dr. Szilard SZÍLAGYÍ (University of Bucharest-Bucharest/ROMANIA)		
iD	Doç. Dr. Tümen SOMUNCUOĞLU (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi-Ankara/TÜRKİYE)		
iD	Doç. Dr. Yunus İNCE (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi-Muğla/TÜRKİYE)		
iD	Doç. Dr. Zufar SHAKİROV (Kazan Federal University-Kazan/RUSSIA)		
iD	Dr. Öğr. Üyesi Abdullah ÜSTÜN (Ege Üniversitesi-İzmir/TÜRKİYE)		
iD	Dr. Öğr. Üyesi Ali AHMETBEYOĞLU (İstanbul Üniversitesi-İstanbul/TÜRKİYE)		
iD	Dr. Öğr. Üyesi Aysel ERDOĞAN (Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi-Osmaniye/TÜRKİYE)		
iD	Dr. Öğr. Üyesi Eman HAYAJNEH (University of Jordan-Amman/JORDAN)		
iD	Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Ali BOZKUŞ (Hitit Üniversitesi-Çorum/TÜRKİYE)		
iD	Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Nebi SALİM (Shahrood University-Shahrood/IRAN)		
iD	Dr. Öğr. Üyesi Selim KARAKAŞ (Giresun Üniversitesi-Giresun/TÜRKİYE)		
iD	Dr. Ali İhsan ÇAĞLAR (Giresun Üniversitesi-Giresun/TÜRKİYE)		
iD	Dr. Cezmi KARASU (Emekli Öğretim Üyesi-Eskişehir/TÜRKİYE)		
iD	Dr. Eva Kincses NAGY (University of Szeged-Szeged/HUNGARY)		
iD	Dr. Feruza DJUMANİYAZOVA (Ebu Reyhan Biruni Şarkşinaslık Enstitüsü-Taşkent/ÖZBEKİSTAN)		
iD	Dr. Gábor FODOR (İstanbul Macar Kültür Merkezi-İstanbul/TÜRKİYE)		
iD	Dr. Gábor SZÓLLÓSY (The Museum and Library of Hungarian Agriculture-Budapest/HUNGARY)		
iD	Dr. Ganbat LKHUNDEV (Mongolian Academy of Sciences-Ulaanbaatar/MONGOLIA)		
iD	Dr. Khalida DEVRİŞEVA		
iD	Dr. Igor SEMYONOV (Inst. of History, Arch. and Ethnography- Makhachkala/RUSSIA)		
iD	Dr. Ivan FUKALOV (Bishkek Academy of Finance and Economics- Bishkek/KIRGIZISTAN)		
iD	Dr. Nándor Erik KOVÁCS (Eötvös Loránd University-Budapest/HUNGARY)		
iD	Dr. Mevlüt AKDERE		
iD	Dr. Petr KUÇERA (Hamburg University-Hamburg/GERMANY)		
iD	Dr. Zahra ABOLHASSANİA (University of Tehran-Tehran/IRAN)		
iD	Dr. Zelfira ŞÜKÜRÇİYEVA (Kırım Mühendislik ve Pedagoji Üniversitesi-Simferpol/KIRIM)		

DERGİNİN TARANDIĐI İNDEKSLER / THE JOURNAL IS INDEXED IN

	TR Dizin https://app.trdizin.gov.tr/dergi/TWpNeU5qWT0/genel-turk-tarihi-arastirmalari-dergisi
	Index Copernicus International https://journals.indexcopernicus.com/search/details?id=51823
	International Scientific Indexing (ISI) https://isindexing.com/isi/journaldetails.php?id=8981
 Directory of Research Journals Indexing	Directory of Research Journals Indexing http://olddrji.lbp.world/JournalProfile.aspx?jid=2667-5366
	ASOS Index https://asosindex.com.tr/index.jsp?modul=journal-page&journal-id=959
	Scientific Indexing Services https://www.sindexs.org/JournalList.aspx?ID=5840
	İdeal Online https://www.idealonline.com.tr/IdealOnline/dergi/genel-turk-tarihi-arast-rmalar-dergisi/991
	ResearchBib - Academic Resource Index http://journalseeker.researchbib.com/view/issn/2667-5366
	Paperity https://paperity.org/journal/203691/genel-turk-tarihi-arastirmalari-dergisi
	ERIH PLUS https://kanalregister.hkdir.no/publiseringskanaler/erihplus/periodical/info?id=505447

SOSYAL AĐLAR / SOCIAL NETWORKS

BU SAYININ HAKEMLERİ / REFEREES OF THIS ISSUE

İD	Prof. Dr. Cihat AYDOĞMUŞOĞLU (Ankara Üniversitesi-Ankara/TÜRKİYE)		
İD	Prof. Dr. Güven DİNÇ (Akdeniz Üniversitesi-Antalya/TÜRKİYE)		
İD	Prof. Dr. Hakan KIRIMLI (Bilkent Üniversitesi-Ankara/TÜRKİYE)		
İD	Prof. Dr. İbrahim ERDAL (Yozgat Bozok Üniversitesi-Yozgat/TÜRKİYE)		
İD	Prof. Dr. Mehmet Alaaddin YALÇINKAYA (Karadeniz Teknik Üniversitesi-Trabzon/TÜRKİYE)		
İD	Prof. Dr. Mustafa UYAR (Ankara Üniversitesi-Ankara/TÜRKİYE)		
İD	Prof. Dr. Tuncay ZORLU (İstanbul Teknik Üniversitesi-İstanbul/TÜRKİYE)		
İD	Doç. Dr. Ahmet ÖZTURHAN (Batman Üniversitesi-Batman/TÜRKİYE)		
İD	Doç. Dr. Ahmet Şamil GÜRER (Ankara Üniversitesi-Ankara/TÜRKİYE)		
İD	Doç. Dr. Aydın EFE (Çankırı Karatekin Üniversitesi-Çankırı/TÜRKİYE)		
İD	Doç. Dr. Ensar MACİT (Atatürk Üniversitesi-Erzurum/TÜRKİYE)		
İD	Doç. Dr. Eralp ERDOĞAN (Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi-Tekirdağ/TÜRKİYE)		
İD	Doç. Dr. Ercan ÇELEBİ (Kastamonu Üniversitesi-Kastamonu/TÜRKİYE)		
İD	Doç. Dr. Gülin ÖZTÜRK (Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi-Niğde/TÜRKİYE)		
İD	Doç. Dr. Hacı Murat ARABACI (Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi-Ankara/TÜRKİYE)		
İD	Doç. Dr. İbrahim ONAY (Çankırı Karatekin Üniversitesi-Çankırı/TÜRKİYE)		
İD	Doç. Dr. Leyla DERVİŞ (Akdeniz Üniversitesi-Antalya/TÜRKİYE)		
İD	Doç. Dr. Mehmet DAĞLAR (Iğdır Üniversitesi-Iğdır/TÜRKİYE)		
İD	Doç. Dr. Mehmet KAYA (Niğde Ömer Halis Demir Üniversitesi-Niğde/TÜRKİYE)		
İD	Doç. Dr. Mehmet MANDALOĞLU (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi-Ankara/TÜRKİYE)		
İD	Doç. Dr. Münevver Ebru ZEREN (İstanbul/TÜRKİYE)		
İD	Doç. Dr. Selim Serkan ÜKTEN (Aksaray Üniversitesi-Aksaray/TÜRKİYE)		
İD	Doç. Dr. Siddık ÇALIK (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi-Ankara/TÜRKİYE)		
İD	Doç. Dr. Şenay ATAM (Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi-Osmaniye/TÜRKİYE)		
İD	Doç. Dr. Tekin ÖNAL (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi-Ankara/TÜRKİYE)		
İD	Doç. Dr. Tuba TOMBULOĞLU (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi-Ankara/TÜRKİYE)		
İD	Doç. Dr. Ümmügülüm CANDEĞER (Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi-Osmaniye/TÜRKİYE)		
İD	Doç. Dr. Yaşar BAYTAL (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi-Ankara/TÜRKİYE)		
İD	Dr. Öğr. Üyesi Ali AHMETBEYOĞLU (İstanbul Üniversitesi-İstanbul/TÜRKİYE)		
İD	Dr. Öğr. Üyesi Derya AYDIN (Mardin Artuklu Üniversitesi-Mardin/TÜRKİYE)		
İD	Dr. Öğr. Üyesi Hamit KARASU (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi-Ankara/TÜRKİYE)		
İD	Dr. Öğr. Üyesi Mehmet TUĞRUL (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi-Ankara/TÜRKİYE)		
İD	Dr. Öğr. Üyesi Mürüvvet TÜRKEN ÇAKIR (Mardin Artuklu Üniversitesi-Mardin/TÜRKİYE)		
İD	Dr. Öğr. Üyesi Naime YÜKSEL KARASU (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi-Ankara/TÜRKİYE)		
İD	Dr. Öğr. Üyesi Necmettin AYAN (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi-Ankara/TÜRKİYE)		
İD	Dr. Öğr. Üyesi Sonay ÜNAL (Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi-Karaman/TÜRKİYE)		
İD	Dr. Ali İhsan ÇAĞLAR (Giresun Üniversitesi-Giresun/TÜRKİYE)		
İD	Dr. Abdrasul ISAKOV (Bişkek/KIRGIZİSTAN)		
İD	Dr. Diren ÇAKILCI (Akdeniz Üniversitesi-Antalya/TÜRKİYE)		
İD	Dr. İlahı KHANTAMİROVA (Bakü/AZERBAYCAN)		
İD	Dr. Sıraç AKTÜRK (Millî Eğitim Bakanlığı-Ankara/TÜRKİYE)		

Editörden...

Değerli Okurlarımız,

20.01.2019 tarihinde ilk sayısı yayımlanan *Genel Türk Tarihi Araştırmaları Dergisi (GTTAD)* bugün yayımlanan 11. sayısı ile birlikte 5 yaşında. Çok hızlı bir şekilde geçen bu 5 yıllık süreçte dergimiz her alanda gelişerek Türk tarihine ve kültürüne dair yüzlerce bilimsel araştırmanın üretilmesi ve okuyucuya ulaştırılması faaliyetini icra etti.

Genel Türk Tarihi Araştırmaları Dergisi (GTTAD), akademik araştırmaların yanında Türk tarihinde iz bırakmış kahramanları da unutmamıştır. Bu bağlamda dergi, 11. sayısında, 27 Ocak 1924'te Kıbrıs'ın Baf kasabasında dünyaya gelen Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kurucu Cumhurbaşkanı Rauf Raif DENKTAŞ'ı yad etmeyi kendisine borç edinmiştir. Türklük ve vatan duygusunu her şeyden önde tutan Rauf Denktaş bu hususu: "Seveceksiniz, âşık olacaksınız, evleneceksiniz, çocuklara kavuşacaksınız. Gün gelecek, bir sevgili size 'Gel!' diyecek. Bunların hepsini bir kenara bırakarak gözükapalı gideceksiniz. Çünkü o gel diyecek sevgili vatandır, millettir, bayraktır" şeklinde ifade ederek vatan ve millet sevdasının her şeyden üstün olması gerektiğini belirtmiştir. Rauf Raif Denktaş, ömrünü vatanı için ve Türklük için mücadele ile geçirmiş ve 13 Ocak 2012'de Lefkoşe'de vefat etmiştir. 2024 yılı Ocak ayı, Rauf Raif Denktaş'ın doğumunun 100. yılı ve aynı zamanında vefatının 12. yılıdır. Son yıllarda ülkemizin yakın çevresinde yaşanan sıkıntılar Denktaş'ın mücadelesinin ve fikirlerinin gelecek kuşaklara aktarılmasını zorunlu kılmaktadır. Bu minvalde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kurucu Cumhurbaşkanı Rauf Raif DENKTAŞ'ı şükran ve rahmetle anıyoruz.

Genel Türk Tarihi Araştırmaları Dergisi (GTTAD)'nin 11. sayısında Türk tarihinin kesintisiz bir bütün olduğu mefhumuna sadık kalınarak Türk tarihinin çeşitli dönemlerine ait 15'i Türkçe, 2'si İngilizce olmak üzere 17 makaleye yer verilmiştir. Bu bağlamda Türkistan, İran, Kırım, Azerbaycan, Anadolu ve Hindistan coğrafyaları incelenmiştir. Yine bu sayıyla birlikte İslamiyet öncesi Türk tarihi ve kültürü, Büyük Selçuklu Devleti, Harezmsah Devleti, Osmanlı Devleti, Kırım Hanlığı, Safevi Devleti, Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve Rusya egemenliğinde bulunan Türklerle alakalı bilimsel araştırmalar üretilerek okuyucuya ulaştırılmıştır.

Derginin 11. sayısında yer alan bilimsel çalışmalar hakkında kısaca bilgi vermek gerekirse;

Tarih yazmak yapmak kadar önemlidir. Türk tarihi dünya ki en eski ve en geniş alana yayılmış tarihlerden biridir. Bu nedenle Türk tarihinin unutulmaması ve doğru şekilde gelecek kuşaklara aktarılması son derece önemlidir. Symbat Esenkan Kyzy, bu bağlamda Sovyetler Birliği zamanında Türkistan kadınının tarih yazımındaki belirleyici özelliklerini vurgulayarak Türk tarih yazımına katkıda bulunmuştur. Symbat Esenkan Kyzy, çalışmasında Sovyet döneminde Türkistan kadın tarihinin Sovyet tarih yazımı tarafından nasıl ele alındığını incelemektedir. Yaşar Baytal tarafından da Türkçülüğün en önemli simalarından biri olan ve "Üç Tarz-ı Siyâset" ile Türkçülüğün manifestosunu ilan eden ve Atatürk'ü bir hayli etkileyen Yusuf Akçura'nın tarihçiliğine ışık tutulmuştur. Bu bağlamda tarihten ders alınmasının önemine vurgu yapılarak tarih ve sosyoloji ilişkisine dikkat çekilmiştir. İlker Türkmen tarafından da Rusya Türklerinin ve özellikle de Kırım ve Azerbaycan Türklerinin Türkiye'deki yayın faaliyetlerine dikkat çekilerek Türk dünyasında birliğin sağlanmasında Türkiye'deki basın ve yayın faaliyetlerinin önemine işaret edilerek aynı zamanda İsmail Bey Gaspıralı'nın "dilde, işte, fikirde birlik" şiarına vurgu yapılmıştır.

Anavatan olarak adlandırılan Türkistan bölgesi, dergimizin bilimsel çalışmalarının merkezidir. Zira Türkistan, atalarımızın tarih sahnesine çıktığı, devletler kurduğu, destansı kahramanlıkların sergilendiği bölgedir. Eda Durmuş, Türk tarihinin hemen hemen her döneminde son derece önemli olan savaş ve kahramanlık kavramları üzerinden hareketle eski Türk toplumundaki askerî kavramlara dikkat çekilmiştir. Ahmet Selçukoğlu ve Ayşe Hacımustafaoğlu ise Türklerin İslamiyet'le tanışmaları ve İslamlaşmanın meydana gelmesinde ticaretin önemine dikkat çekmişlerdir. Bu minvalde de özellikle erken dönem Müslüman tüccarların ticareti, iktisadi hedeflerin çok ötesinde İslamiyet'i yaymak için kullandıklarını ifade etmişlerdir.

Türkler tarih boyunca çeşitli coğrafyalarda hâkimiyet kurmuşlardır. Bu coğrafyalardan birisi de İran'dır. Günümüzde bölgede hâlâ çok sayıda Türk yaşamaktadır. Semiha Altier, ünlü Fars şairi Firdevsî'nin Şâhnâme'sindeki *Zâl ve Rudâbe* hikâyelerinde yer alan ikonografik yorumlamalara dikkat çekerek bölge kültürü hakkında çıkarımlarda bulunmuştur. Fars edebiyatının ölümsüz eseri olan *Şâhnâme*'sindeki tarihi ve mitolojik birçok olay Timur, Safevi ve Osmanlı ülkesinde farklı kaynaklardan beslenerek yüzyıllar boyunca zengin tasarımların oluşumuna açık olmuştur. Yine Rumeysa Bakır Dayı da XI. yüzyılda İran coğrafyasında egemenlik kurmuş olan Selçuklu Türkleri zamanında yazılan Arapça kaynakların tanıtımını yaparak Selçuklu tarihi üzerine araştırma yapmak isteyen araştırmacılara katkıda bulunmuştur. İran coğrafyası hakkındaki son çalışma ise Eralp Erdoğan'a aittir. Erdoğan, XVII. yüzyılda Safevi ülkesindeki sosyo-ekonomik yapıyı seyyahların bakış açısından değerlendirmiştir. Çetin Kaya ise Harezmşahlar hanedanı üyesi olan Han Melik'in biyografisini oluşturmaya çalışılarak Harzemşah-Moğol mücadelesindeki Han Melik'in rolünü analiz etmiştir.

Şüphesiz Türk tarihi denilince akla gelen en önemli coğrafyalardan biri de Anadolu'dur. Selçuklu Türkleri tarafından fethedilerek Türk yurdu haline getirilen Anadolu'da Osmanlı Devleti ve Türkiye Cumhuriyeti kurulmuştur.

Derginin bu sayısı Osmanlı tarihi araştırmaları bakımından zengindir. Bu alandaki çalışmalardan biri olan ve Umut Yolsever tarafından kaleme alınan "*On The identity of the Tatar Hanzade at the Circumcision Ceremony of Süleyman I's Sons*" adlı İngilizce çalışmayla tarihteki küçük bir gelişmeden hareketle isimsiz bir hanzadenin kimliği tespit edilmeye çalışarak Kırım Hanlığı ve Osmanlı tarihi araştırmalarına katkı yapılmıştır. Şer'iyye sicilleri, şehir tarihi araştırmacıları için son derece kıymetli bilgiler ihtiva etmektedir. Özellikle aile yaşamı, toplumsal yapı, ekonomi, hukuk ve yönetim gibi birçok alanın en önemli kaynağıdır. Bu bağlamda Hacer Vilgenoğlu, Kazım Paydaş ve Hicran Bayrakçı şer'iyye sicilleri üzerinden Osmanlı taşrasına dikkat çekmişlerdir. Vilgenoğlu ve Paydaş, Ruha (Urfa) Sancağı özelinden 17. yy. Osmanlı taşra yöneticileri ve görevlerine dikkat çekerken Bayrakçı, narh kayıtları üzerinden Osmanlı dönemi Ankara'sının 19. yy'ına dikkat çekmiştir. Osmanlı coğrafyası üzerindeki bir diğer çalışma ise Recep Kürekli tarafından hazırlanan "*International Submarine Telegraphic Communication from the Eastern Mediterranean to the Indian Ocean during the 19th century: According to the British Archival Documents*" adlı İngilizce çalışmadır. Kürekli çalışmasında Osmanlı Devleti ve yakın coğrafyasında denizaltı telgraf haberleşmesinin gelişimine İngiltere'de bulunan arşiv materyali üzerinden dikkat çekilmiştir. Eyyub Şimşek, Cihat Bademci ve Hakan Karagöz ise Osmanlı coğrafyası üzerinde çalışmalar yapan diğer araştırmacılarıdır. Şimşek, 1795 tarihinde III. Selim zamanında Rumeli valiliğe atanan Hakkı Paşa'nın Rumeli valiliğindeki ilk dokuz ayında ona bağlı bir paşa olan Palaslı Mehmed Paşa ile arasında yaşanan krizi, istiklâl yetkisi merkezinde inceleyerek Osmanlı yönetim anlayışına farklı bir açıdan dikkat çekmiştir. Bademci ve Karagöz ise Mehmed Said Galib Efendi'nin Fransa Elçiliği (1802-1803)'ne dikkat çekerek Osmanlı diplomasisi alanındaki boşluğu gidermeye yönelik önemli bir adım atmıştır.

İkinci yüzyılımı yaşayan Türkiye Cumhuriyeti Devleti ise günümüz Türk dünyasının en güçlü ve aynı zamanda lider konumundaki ülkesidir. Dergide bu bağlamda Türkiye Cumhuriyeti tarihini ele alan çalışmalar da yer almaktadır. Hasan Demirhan ve İbrahim Oğuz Uludağ, Mustafa Kemal Paşa'nın İstanbul'daki siyasi faaliyetlerini inceleyerek milli mücadelenin İstanbul'daki hazırlık safhasına dikkat çekmişlerdir. Kürşad Kurtulgan ise 1933 ile 1970'li yıllarda hazırlanan iki rapor ışığında Doğu'daki aşiretler ve devletin aşiretlere bakışına dikkat çekmiştir.

Türk tarihine ve kültürüne dair bilimsel araştırmaların üretilmesi ve okuyucuya ulaştırılmasını kendisine görev edinen *Genel Türk Tarihi Araştırmaları Dergisi (GTTAD)*'nin 11. sayısının hazırlanmasında emeği geçen tüm araştırmacılara, hakemlere ve dergideki çalışma arkadaşlarımıza teşekkür ederek yeni sayımızın Türk dünyasına hayırlar getirmesini temenni ediyoruz.

Editörler

Doç. Dr. Hasan Işık- Dr. Ahmet DOğAN

GENEL TÜRK TARİHİ
ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
Cilt: 6, Sayı: 11, Ocak 2024

JOURNAL OF GENERAL TURKISH
HISTORY RESEARCH
Volume: 6, Issue: 11, January 2024

İÇİNDEKİLER
ARAŞTIRMA MAKALELERİ

CONTENTS
RESEARCH ARTICLES

EDA DURMUŞ

Eski Türklerde Askerî Adlandırmalar

Military Names in the Old Turks

ss. 1-14

AHMET SELÇUKOĞLU-AYŞE HACIMUSTAFAOĞLU

*Türklerin İslamlaşmasında Ticaretin ve Müslüman
Tüccarların Rolü*

*The Role of Trade and Muslim Traders in Islamization
of Turk*

ss. 15-28

RUMEYSA BAKIR DAYI

*Selçuklu Dönemi İran'ında Arapça
Yazan Müellifler*

*Authors Written in Arabic in Iran of the
Seljuk Period*

ss. 29-38

SEMİHA ALTIER

*İslam Kitap Resminde İkonografik Yorumlamalar:
Firdevsî Şâhnâme'sinde Zâl ve
Rudâbe Hikâyeleri*

*Iconographic Interpretations in Islamic Book
Illustration: The Stories of Zâl and Rudâbe in
Firdevsî's Shahnama*

ss. 39-66

ÇETİN KAYA

*Harezmşahlar Tarihinde Han Melik'in
Yeri ve Önemi*

*The Place and Importance of Khan Melik in the
History of the Khwarezmian Empire*

ss. 67-76

UMUT YOLSEVER

*I. Süleyman'ın Oğullarının Sünnet
Düğünündeki Tatar Hanzadesinin Kimliği
Üzerine*

*On the Identity of the Tatar Hanzade at the
Circumcision Ceremony of
Süleyman I's Sons*

ss. 77-84

ERALP ERDOĞAN

*Seyyahlara Göre XVII. Yüzyılda Safevi Devleti'nde
Günlük Yaşam*

*According to Travelers Daily Life in the Safavids in
the XVII. Century*

ss. 85-94

KAZIM PAYDAŞ- HACER VİLGENOĞLU

*1629-1631 Yılları Arasında Osmanlı Taşra
Teşkilatında Yöneticiler: Ruha (Urfa)
Sancağı Örneği*

*Administrators in the Ottoman Provincial
Organization Between 1629-1631: The Example of
Ruha (Urfa) Sanjak*

ss. 95-120

EYYUB ŞİMŞEK

*Paşa'nın Paşası: Eşkya Tenkili,
İstiklal Yetkisi ve Palaslı
Mehmet Paşa*

*The Pasha of the Pasha: The Struggle Against
Mountain Bandits, Authority of Self-Independence
and Palasli Mehmet Pasha*

ss. 121-140

HAKAN KARAGÖZ- CİHAT BADEMCİ

*Osmanlı Devleti'nin İkamet Elçiliğine Uyum
Sürecinde Mehmed Said Galib Efendi'nin Fransa
Elçiliği (1802-1803)*

*Mehmed Said Galib Efendi's Embassy to France
in the Transition Process of the Ottoman the
Permanent Embassy (1802-1803)*

ss. 141-160

HİCRAN BAYRAKÇI

*Narh Sistemi ve Ankara'da Bir Narh Kaydı
Örneği*

*Narh System and an Example of Narh Registration in
Ankara*

ss. 161-174

RECEP KÜREKLİ

*19. Yüzyılda Doğu Akdeniz'den Hint
Okyanusuna Uluslararası Denizaltı Telegraf
Haberleşmesi: İngiliz Arşiv
Belgelerine Göre*

*International Submarine Telegraphic Communication
from the Eastern Mediterranean to the Indian Ocean
During the 19th Century: According to the British
Archival Documents*

ss. 175-190

İLKER TÜRKMEN

*Rusya Türklerinin (Kırım, Azerbaycan)
Türkiye'de Kamuoyu Oluşturma Çabaları
Çerçevesinde Yayın Faaliyetleri*

*Efforts of Russian Turks (Crimea, Azerbaijan) in
Forming Public Opinion in Türkiye: Publishing
Activities*

ss. 191-206

YAŞAR BAYTAL

*Yusuf Akçura ve Tarihçiliği Üzerine Bir
Değerlendirme*

*An Evaluation on Yusuf Akçura and His
Historiography*

ss. 207-220

HASAN DEMİRHAN-İBRAHİM OĞUZ ULUDAĞ

*Mustafa Kemal Paşa'nın İstanbul'daki Siyasi
Faaliyetleri
(13 Kasım 1918-16 Mayıs 1919)*

*Political Activities of Mustafa Kemal Pasha in
Istanbul
(13 November 1918-16 May 1919)*

ss. 221-240

KÜRŞAT KURTULGAN

*Vilayet-i Sitte'de Demografik Yapı ve Aşiretler
(1927-1970)*

*Demographic Structure and Tribes in Vilayet-i Sitte
(The Six Provinces) (1927-1970)*

ss. 241-256

SYMBAT ESENKAN KYZY

*Sovyet Tarihyazıcılığında Türkistan Kadını:
Marksist Dogmatizm, İlerlemecilik ve
İstatistiksel Anlatı*

*Turkestan Woman in Soviet Historiography:
Marxist Dogmatism, Progressivism and
Statistical Narrative*

ss. 257-270

YAZIM KURALLARI

ss. 271-274

